

Dana Šandová

Durativní slovesné perifráze ve španělštině

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Slovesné perifráze tvoří ve španělštině bohatý, sémanticky detailně odstíněný systém, který se kromě jiného podílí na vyjadřování povahy slovesného děje. Předkládaná práce se věnuje jednomu typu perifrází, totiž tzv. perifrázím durativním.

Činí tak nejprve v rovině teoretické. Po úvodu do problematiky (kapitola 1.) je pozornost věnována kategorii povahy slovesného děje. Výklad tohoto jevu je netriviální, a to hned z několika důvodů: 1) česká tradice s pojmem Aktionsart / povaha slovesného děje pracuje méně často než některé tradice jiné; 2) důsledné konceptuální rozlišování mezi českým videm a povahou slovesného děje je obtížné; 3) totéž platí i pro španělštinu, nicméně z jiných důvodů – konfigurace významů podílejících se na vyjadřování povahy slovesného děje je jiná než ve španělštině. Toto vše autorce práce komplikovalo situaci, protože rozdíly v chápání základních pojmů se pochopitelně objevují už v sekundární literatuře, takže její četba byla náročná, a navíc pojmové rozdíly kladly vysoké nároky na přesnost vyjadřování. Autorka se možné nepřehlednosti vyhnula tím, že si zvolila jednu konkrétní typologii perifrází (z *Mluvnice současné španělštiny*) a důsledně pracovala jen s ní. Výklad typů slovesných perifrází (kapitola 3) i fázových významů (kapitola 4) tak většinou odráží výklad z tohoto zdroje.

V praktické části jsou postupně analyzovány čtyři konkrétní perifráze, totiž *seguir* + gerundium, *andar* + gerundium, *venir* + gerundium a *ir* + gerundium. V kapitole páté je věnována pozornost frekvenci těchto vazeb v jednojazyčném korpusu CREA, v kapitole šesté pak jejich českým ekvivalentům, tak jak se objevují v paralelním korpusu InterCorp. Závěrečná kapitola shrnuje nejdůležitější výsledky práce.

I v hodnocení považuji za účelné oddělit teoretickou část od praktické.

Teoretická část je – jak už bylo řečeno – velmi závislá na zdrojích ze sekundární literatury, zejména jednom. Vzhledem k tomu, že jde o téma na bakalářskou úroveň poměrně komplikované, nedomnívám se, že by tato závislost byla přílišná, byť výklad často kopíruje závěry z *Mluvnice současné španělštiny*. Je třeba ocenit, že autorka problematice dobře porozuměla a její výklad je logický a bez zásadnějších chyb (občas užije ne zcela vhodný termín, ale to je u bakalářské práce tolerovatelné). Závislost na zdrojích zmírnila tím, že ilustrativní příklady ze sekundární literatury nahradila vlastními. Vytknout tak lze jen to, že při citacích z *Mluvnice současné španělštiny* někdy neužívá celý citační odkaz, ale jen číslo strany v závorce.

U praktické části bych chtěl ocenit, že se v kontrastivních analýzách autorka snaží postihnout, do jaké míry je v českém ekvivalentu zachován význam původní konstrukce – to jistě není lehký úkol, protože možností je celá řada a posoudit je a rozlišit není snadné. Autorce se to ve většině případů podařilo (u některých analýz ale tento důležitý komentář chybí). V korpusové části přesto nacházím tři problémy:

- 1) Analýza na korpusu CREA dle mého soudu přináší jen málo závěrů, které by měly významnější dosah (ten má informace o obecné frekvenci zkoumaných

vazeb). Z analýz frekvence jednotlivých tvarů pomocného slovesa lze vyvodit jen málo – a totéž platí o tematické distribuci textů, ve kterých se vazby objevují. Tato námitka ale do značné míry souvisí s povahou korpusu CREA a omezenými možnostmi, které uživatelé tento korpus nabízí.

- 2) Není mi jasný komentář pod tabulkami na s. 39 a 45, který vyvozuje závěry týkající se omezení pro plnovýznamová slovesa.
- 3) U vazby *venir* + gerundium došlo u sloves *hacer* (částečně) a *correr* (takřka u všech výskytech) k záměně zkoumané vazby se zcela jiným významem (s. 41, *venir haciendo*, s. 42 *vino corriendo* atd.). I český ekvivalent ukazuje, že nejde o durativnost.

Náměty k obhajobě:

- 1) Šlo by u jednotlivých zkoumaných vazeb sestavit typologii českých protějšků, tj. jaké prostředky obecně lze v češtině použít k vyjádření španělských durativních významů? V práci je tato typologie mnohde naznačena, ale není uvedena uceleně. Lze v této souvislosti říci, která ze zkoumaných španělských vazeb je pro češtinu nejsnáze vyjádřitelná?
- 2) Lze v některých případech mluvit o lexikalizaci zkoumané konstrukce (např. *va siendo hora*)?

Z formálního a jazykového hlediska je práce připravena pečlivě, byť se místy objevují překlepy, příp. chyby v interpunkci (zejména jde o chybějící čárku na konci vložené věty).

Celkově práci doporučuji k obhajobě a vzhledem k některým nedostatkům ji předběžně hodnotím známkou *velmi dobře*.

V Praze dne 7. 6. 2018

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.